

TEMATY NA USTNY EGZAMIN MATURALNY
Z JEZYKA POLSKIEGO
2011

LITERATURA

1. Analizując wybrane teksty, scharakteryzuj cele publicystyki oświeceniowej i współczesnej. Porównaj wykorzystywane w nich środki wyrazu.
2. Analizując wybrane utwory, przedstaw różne sposoby ujęcia tematu emigracji w literaturze polskiej XIX i XX wieku.
3. Analizując wybrane utwory, zbadaj związek symbolu obecnego w dziele literackim z wymową tekstu.
4. Antyestetyzm jako zabieg literacki służący tworzeniu obrazu świata. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
5. Autobiografia jako tworzywo literackie. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
6. Autor jako bohater. Scharakteryzuj i oceń sposoby autokreacji w wybranych dziennikach i pamiętnikach XX wieku.
7. Biblia w literaturze. Na podstawie analizy tekstów literackich różnych epok przedstaw sposoby i funkcje nawiązań do Księgi.
8. Bohater wobec czasu: pamięć i zapomnienie. Przedstaw i zinterpretuj różne ujęcia tego problemu na podstawie wybranych tekstów.
9. „*Ból istnienia*” w literaturze współczesnej. Przedstaw jego przejawy i konsekwencje na podstawie wybranych przykładów.
10. „*Chrońcie ludzi barwnych, dziwnych, oni patrzeć was nauczą*”. Przedstaw różne sposoby kreacji oryginałów w literaturze.
11. Czas w epice i/lub dramacie. Objasnij sposoby jego wykorzystania w wybranych utworach różnych epok.
12. Czemu służy motyw maski w literaturze i w jaki sposób zostaje do niej wprowadzony? Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
13. „*Czymże jest człowiek w przyrodzie?*” (B. Pascal) Jakie odpowiedzi na pytanie sformułowane przez filozofa niesie literatura? Podstawą rozważań uczyni dowolnie wybrane utwory.
14. Demaskowanie form, konwenansów i gry pozorów w literaturze. Rozwiń zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
15. Dialog twórców literatury z filozofami. Przedstaw problem na wybranych przykładach dzieł literatury dawnej lub/i współczesnej.
16. Dom w autobiografii i powieści o dzieciństwie. Rozważ różne sposoby funkcjonowania motywu na wybranych przykładach.
17. Dzieciństwo jako kraina mityczna. Porównaj różne obrazy „kraju lat dziecińczych” w literaturze.
18. Emancypantki i feministki na kartach literatury. Omawiając wybrane teksty literackie z XIX i XX wieku, porównaj ich wizerunki i sposoby kreacji.
19. Epistolografia XVII i XIX wieku. Na podstawie wybranych przykładów określ, jakie funkcje pełnił list w literaturze.

20. Erotyka w literaturze. Porównaj sposoby jej przedstawiania na podstawie utworów z dwóch różnych epok.
21. Felieton dawniej i dziś. Porównaj współczesny felieton z XIX-wiecznymi przykładami gatunku.
22. Gilgamesz, Hektor, Roland a kultura początku trzeciego tysiąclecia. Na podstawie wybranych utworów rozważ, czy wartości uosobione we wskazanych bohaterach pozostają aktualne.
23. Heroizacja i deheroizacja jako sposoby prezentacji bohatera w wybranych tekstach literackich XIX i XX wieku. Określ istotę, sposoby realizacji i celowość tego procesu.
24. „*Homo creator*” i „*homo destructor*”. Przedstaw dwa oblicza człowieka w wybranych utworach różnych epok.
25. Instrumenty muzyczne jako motyw literacki. Omów sposób ich przedstawienia i funkcje w wybranych utworach z różnych epok.
26. Jak dzieło literackie kreuje i wartościuje muzykę? Odpowiedz na pytanie, analizując wybrane utwory z różnych epok.
27. Jaka jest współczesna funkcja reportażu? Rozważ problem, omawiając wybrane przez siebie przykłady.
28. Jakie znaczenie ma mit dawnej Polski i rycerstwa w różnych epokach literackich? Omów zagadnienie, odwołując się do dwóch wybranych epok.
29. „*Kim jest ten dziwny Nieznajomy?*” Na podstawie wybranych dzieł literatury rozważ, jakie wizerunki Boga tworzy sztuka słowa.
30. Konflikty i cierpienie we współczesnym świecie okiem reportera i poety. Scharakteryzuj i porównaj oba spojrzenia na podstawie wybranych przykładów.
31. Kreacje Trzeciego Świata w dziełach literackich i reportażu. Przedstaw różne sposoby jego przedstawiania i funkcje w wybranych utworach.
32. Literacka reinterpretacja postaci i zdarzeń historycznych. Przedstaw problem, analizując dowolnie wybrane teksty literackie.
33. Literackie konkretyzacje odwiecznego w kulturze motywu życia - wędrówki i życia - pielgrzymki. W jaki sposób i w jakim celu twórcy ukazują ten motyw? Odwołaj się do wybranych przykładów.
34. Literackie podróże do piekła. Omów przyczyny i skutki takich „wypraw”, odwołując się do wybranych utworów.
35. Literackie portrety wodzów. Przedstaw je i porównaj, wykorzystując wybrane przykłady z różnych epok.
36. Literackie reinterpretacje mitów antycznych. Scharakteryzuj na wybranych przykładach sposoby i cele wykorzystania opowieści mitycznych.
37. Literatura faktu. Zanalizuj i zinterpretuj na wybranych przykładach to zjawisko kulturowe XX wieku.
38. Literatura fantazy jako komentarz do rzeczywistości. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów.
39. Łódź jako „ziemia przeklęta” i „ziemia obiecana”. Przedstaw różne wizerunki miasta w literaturze i publicystyce XIX i XX wieku.
40. Miłość - cierpienie, zabawa, radość, zapomnienie czy? Porównaj sposoby ukazywania tego uczucia w erotykach różnych autorów.
41. Mistrzowie i uczniowie wśród twórców literatury. Przedstaw ujawniające się w dziełach tych drugich zależności od tekstów wielkich poprzedników.

42. Monologi bohaterów literackich jako sposób ich autoprezentacji. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
43. Motyw filistra w literaturze XIX i XX wieku. Określ jego funkcjonowanie na wybranych przykładach.
44. Motyw mnicha w literaturze. Omów sposoby jego kreacji i funkcje w wybranych utworach.
45. Motyw oręża rycerskiego w literaturze. Omów symbolikę broni oraz jej związek z kodeksem rycerskim, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
46. Motyw początku świata w mitologii i literaturze. Porównaj sposoby jego przedstawiania na wybranych przykładach.
47. Motywy chrześcijańskie w literaturze fantasy. W jaki sposób i po co są wprowadzone? Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
48. Myślenie wierszem. Przedstaw na wybranych przykładach powinowactwa poezji z filozofią.
49. Na podstawie wybranych przykładów z literatury amerykańskiej porównaj postawy człowieka wobec II wojny światowej.
50. Nawiązania religijne w literaturze fantasy i ich funkcje. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
51. Na wybranych przykładach porównaj sposoby kreacji bohaterów w powieści psychologicznej.
52. Na wybranych przykładach z literatury XIX i XX wieku przedstaw stosunek twórców do Ameryki i/lub jej mieszkańców.
53. Na wybranych przykładach z różnych epok objaśnij funkcję konwencji onirycznej w kreowaniu świata przedstawionego.
54. Narracja autobiograficzna i narracja dokumentarna. Określ wzajemne relacje między pojęciami i zinterpretuj zastosowanie przez pisarzy obu typów narracji, odwołując się do wybranych przykładów.
55. Nastroje końca wieku XIX i XX - obawy czy nadzieje? Porównaj refleksje pisarzy obu okresów, odwołując się do wybranych tekstów.
56. Nowy, a ciągle ten sam, czyli o felietonie jako gatunku publicystycznym. Omów jego cechy i różne odmiany na podstawie wybranych przykładów.
57. Obraz świata w poezji Nowej Fali. Omów sposób jego ujęcia, odwołując się do wybranych wierszy.
58. Plotka jako ulubiona forma komunikacji międzyludzkiej. Rozważ zagadnienie w oparciu o wybrane teksty literackie.
59. Poeci o mieście. Na podstawie wybranych wierszy porównaj przedstawione w nich wizje miasta.
60. Pokolenia literackie jako zjawisko kulturowe. Określ pojęcie, odwołując się do wybranych utworów literackich, manifestów i tekstów krytycznych.
61. Polacy w satyrze i karykaturze literackiej. Przedstaw sposoby kreowania portretów i ich funkcje.
62. Polemiki, spory, prowokacje – starcia pokoleń literackich. Omów zagadnienie na przykładach wybranych utworów.
63. Porównaj funkcje i znaczenie motywu wiosny w wybranych utworach różnych epok.
64. Porównaj rolę i funkcje ironii w wybranych utworach dwóch różnych epok.

65. Porównaj odmienne sposoby kreacji silnej kobiety w literaturze różnych epok. Odwołaj się do wybranych przykładów.
66. Porównaj sposoby budowania nastroju grozy w literaturze XIX i XX wieku. Czemu służyło budzenie lęku w czytelniku?
67. Porównaj ze sobą gatunki literackie: utopię i antyutopię. Co skłaniało pisarzy do wybrania każdego z nich i jak realizowali swoje zamierzenia?
68. Porównując przykłady z dwóch wybranych epok, rozważ, jak zmienia się model polskiego patriotyzmu.
69. Przedstaw ewolucję motywu potwora oraz jego funkcji w literaturze europejskiej i północnoamerykańskiej.
70. Przedstaw rodzaje aluzji literackiej i jej funkcje w budowaniu znaczeń tekstu. Odwołaj się do wybranych przykładów z różnych epok.
71. Przedstaw różne ujęcia motywu ulicy w liryce i prozie XX wieku.
72. Przedstaw sposoby prezentowania w literaturze miast przeklętych i miast ukochanych.
73. Relatywizm czy absolutyzm moralny? Jakie rozwiązania proponuje literatura? Omów problem, analizując wybrane przykłady literackie.
74. Reportaż wojenny – jego forma i funkcje. Omów temat, odwołując się do przykładów polskich i obcych.
75. Rola lektur w kształtowaniu charakterów postaci literackich. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
76. Rola mitu dzieciństwa i wspomnień z dzieciństwa. Zinterpretuj zagadnienie, opierając się na wybranych tekstach literackich.
77. Rosyjskie science fiction i fantasy komentarzem do rzeczywistości. Rozważ problem, odwołując się do wybranych utworów.
78. Rozważ związki literatury fantasy z europejską epiką średniowiecza (z eposem i romansem rycerskim).
79. Różne oblicza zła w literaturze współczesnej polskiej i obcej. Porównaj sposób kreacji i rolę motywu na wybranych przykładach.
80. Różne obrazy przyrody w literaturze. Przedstaw sposoby ich kreowania i funkcje w wybranych utworach.
81. Różne spojrzenia na wieś i jej mieszkańców w literaturze polskiej. Przeanalizuj zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok.
82. Różne sposoby funkcjonowania tradycji homeryckiej w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
83. Różnorodne sposoby przedstawiania czasu w prozie XIX i XX wieku. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych lektur.
84. Skandale literackie XIX i XX wieku. Analizując wybrane dzieła, poszukaj odpowiedzi na pytanie o przyczyny wzburzenia, jakie wywołały.
85. Socrealizm - poezja pod kontrolą. Na podstawie wybranych utworów przedstaw problematykę i zespół typowych chwytów stylistycznych.
86. Społeczeństwo polskie i rosyjskie w literaturze. Porównaj jego różne wizerunki, odwołując się do utworów, w których pojawiają się obrazy obu narodów.
87. Sport jako temat literatury. W jaki sposób i po co twórcy wykorzystują ten motyw? Rozważ problem, odwołując się do przykładów z różnych epok.
88. Sposoby kreacji świata przedstawionego w realizmie magicznym. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów literackich.

89. Sposób i rola nawiązań do klasyki literackiej w twórczości T. Pratchetta. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów pisarza.
90. Sposób konstruowania świata przedstawionego w utworach groteskowych. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich.
91. Sztuka opowiadania – różne kreacje narratora i ukształtowania narracji w epice. Porównaj wybrane przykłady i zinterpretuj je.
92. Świat jako porządek lub chaos – dwa sposoby przedstawiania rzeczywistości. Jakie są ich konsekwencje? Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
93. Świat magii w literaturze. Omów sposób funkcjonowania motywu w wybranych utworach różnych epok.
94. Światy równoległe i historia alternatywna w powieściach fantastycznych. Porównaj sposoby ich kreacji i funkcje w wybranych utworach.
95. Tradycja literacka kontynuowana i odrzucana w literaturze dwudziestolecia międzywojennego. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
96. Tragizm w literaturze polskiej i powszechnej. Przedstaw różne realizacje tej kategorii estetycznej na podstawie dowolnie wybranych dzieł literackich.
97. Typy i funkcje zakończeń w tekstach literackich. Dokonaj ich klasyfikacji na wybranych przykładach.
98. Tytuł, motto, ostatnia scena jako klucze do interpretacji dzieła. Dokonaj analizy każdego elementu, odwołując się do wybranych utworów literackich.
99. Uzasadnij tezę, że język poezji barokowej i język poezji młodopolskiej to nie tylko forma – to światopogląd. Odwołaj się do wybranych przykładów.
100. W jaki sposób literatura realizowała funkcje zabawy? Przedstaw temat, analizując wybrane dzieła z różnych epok.
101. W jaki sposób przejawia się obecność duchowości św. Franciszka z Asyżu w literaturze XIX i XX wieku? Rozważ problem na podstawie dowolnie wybranych utworów.
102. Walka o formę. Przedstaw poszukiwania nowych sposobów narracji w polskiej prozie współczesnej.
103. Warszawa - miasto wielokulturowe. Przedstaw różnorodność mieszkańców stolicy na przykładzie utworów z literatury współczesnej.
104. Warszawska Praga i jej mieszkańcy. Jak kulturę tej dzielnicy przedstawiają wybrane przez Ciebie utwory?
105. Wpływ ideologii komunistycznej na postawy poetów i ich sposób pisania. Dowiedz istnienia takiej zależności, odwołując się do wybranych utworów poetyckich.
106. Wpływ teorii psychologicznych na kreację bohatera w literaturze XX wieku. Udowodnij to oddziaływanie, posługując się wybranymi przykładami.
107. Wykorzystanie tematów i form literackich baroku w literaturze późniejszych epok. Zaprezentuj sposoby i funkcje takich odwołań, na podstawie wybranych przykładów.
108. Zaprezentuj odmiany klasycyzmu na przykładzie twórczości poetów różnych epok, np. Kochanowskiego, Krasickiego, Staffa, Herberta.
109. Zbrodniarze wojenni na kartach literatury. Przedstaw i porównaj ich kreacje w wybranych utworach.
110. Zło jako wyzwanie, wobec którego człowiek musi się jednoznacznie opowiedzieć. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów z XIX i XX wieku.

KORESPONDENCJA SZTUK

- 1K. Alegoria i symbol jako środki wyrazu w literaturze i sztuce. Omów ich funkcjonowanie na wybranych przykładach.
- 2K. Artysta jako bohater literacki i filmowy. Porównaj sposoby jego kreowania na wybranych przykładach.
- 3K. Artystyczne interpretacje powstań narodowych w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej dzieł.
- 4K. Artystyczne ujęcie macierzyństwa w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
- 5K. Bohaterowie spleceni nierozzerwalnym węzłem miłości i śmierci – Eros i Tanatos jako siły warunkujące harmonię w świecie. Omów zagadnienie na podstawie dzieł sztuki wybranej epoki.
- 6K. Burzyć narodowe mity czy pieczołowicie je kultywować? Opowiedz na pytanie, odwołując się do wybranych tekstów kultury z dwóch różnych epok.
- 7K. Czy codzienność może być tematem wielkiego dzieła? Rozważ problem, odwołując się do wybranych tekstów kultury różnych epok.
- 8K. Czy dramat w lekturze i dramat na scenie to wciąż ten sam dramat? Porównaj różne formy przekazu dzieła literackiego.
- 9K. Dialog między człowiekiem a naturą. Przedstaw i porównaj różne typy tych relacji w wybranych tekstach kultury.
- 10K. Dialog z tradycją literacką w obrazach i rzeźbach. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
- 11K. Dialog z tradycją romantyczną w literaturze i filmie XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
- 12K. Dzieło literackie a musical. Porównaj pierwowzór z jego adaptacją, odwołując się do wybranych przykładów.
- 13K. Etyka i polityka. Prześledź funkcjonowanie związków między nimi w wybranych dziełach literackich i filmowych.
- 14K. Francja inspiracją dla artystów innych narodowości. Omów sposoby jej przedstawiania w wybranych tekstach kultury.
- 15K. Funkcja magii i czarów w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 16K. Hagiografia pędzlem i piórem malowana. Ideał świętego w literaturze i malarstwie różnych epok. Omów problem, uwzględniając specyfikę form artystycznego wyrazu.
- 17K. Indie i Pakistan w literaturze, sztuce i filmie. Porównaj sposoby ich przedstawiania w wybranych tekstach kultury.
- 18K. Inspiracja twórczością Mickiewicza we współczesnej muzyce. Odwołując się do wybranych przykładów, omów sposoby i funkcje takich nawiązań.
- 19K. Inspiracje antyczne w kulturze. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła sztuki i utwory literackie.
- 20K. Interpretacja twórczości romantycznych poetów przez współczesnych artystów – Czesława Niemena i Marka Grechutę. Omów temat na wybranych przykładach, uwzględniając rolę muzyki.
- 21K. Jak muzyka może być obecna w dziele literackim? Odpowiedz, analizując wybrane teksty.

- 22K. Jak współczesna kultura europejska sięga do dziedzictwa średniowiecza? Przedstaw problem, odwołując się do wybranych dzieł kultury.
- 23K. Jakie stanowisko wobec narodowych mitów i legend zajmuje film i literatura XX wieku? Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
- 24K. Jakimi metodami współczesny teatr realizuje funkcję zabawy? Rozwiń temat, odwołując się do trzech wybranych przykładów.
- 25K. Kabaret jako synteza różnych form ekspresji artystycznej. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
- 26K. Kobiety tworzące historię. Porównaj ich kreacje na podstawie wybranych dzieł literackich i malarskich.
- 27K. Komedia źródłem wiedzy o człowieku. Rozwiń temat, analizując wybrane dzieła literackie i filmowe.
- 28K. Komiks jako forma sztuki z pogranicza obrazu i słowa pisanego. Porównaj jego różne odmiany i funkcje na wybranych przykładach.
- 29K. Komiks jako inspiracja dla filmu. Zbadaj przyczyny zainteresowania komiksem i sposoby jego wykorzystania w kinematografii.
- 30K. Koń jako bohater literacki i filmowy. Porównaj różne jego kreacje i funkcje w wybranych współczesnych tekstach kultury.
- 31K. Koncepcje piękna w literaturze, malarstwie i architekturze. Dokonaj analizy i porównania wybranych dzieł.
- 32K. Kostium historyczny i jego funkcja w literaturze oraz innych dziedzinach sztuki. Omów sposoby i cele jego wykorzystania w wybranych dziełach.
- 33K. Kubizm – przełom w sztuce. Porównaj realizacje tego kierunku i jego rolę w literaturze i malarstwie.
- 34K. Lata 60. w literaturze i sztuce. Porównaj sposoby przedstawiania tych czasów i ich oceny w wybranych tekstach kultury.
- 35K. Łowiectwo i myślistwo jako motyw w literaturze i sztuce. Odwołując się do wybranych przykładów, omów sposób jego kreacji i funkcje.
- 36K. Malarstwo, rzeźba i architektura jako inspiracje dla literatury. Omów temat, analizując celowo dobrane utwory.
- 37K. Metody budowania nastroju w literaturze i przedstawieniu teatralnym. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
- 38K. Mitologiczne inspiracje w literaturze i malarstwie. Odwołując się do wybranych przykładów, określ ich funkcję.
- 39K. Motyw bliźniaków w literaturze i sztuce. Przedstaw kreacje bohaterów i ich rolę w wybranych tekstach kultury.
- 40K. Motyw labiryntu w literaturze i sztuce. Omów sposoby jego kreowania i funkcje w wybranych dziełach różnych epok.
- 41K. Motyw samuraja w literaturze i sztuce. Porównaj jego różne kreacje i określ, jakie pełni funkcje w różnych tekstach kultury.
- 42K. Motywy antychrześcijańskie i ich funkcje w tekstach piosenek rockowych i heavy metalowych. Rozwiń temat, omawiając wybrane przykłady.
- 43K. Muzyka jazzowa w literaturze i filmie. Omów jej funkcjonowanie na wybranych przykładach.
- 44K. Na czym polega potęga smaku? Omawiając wybrane utwory, odwołaj się do kanonów piękna, pojęć smaku i kiczu w kulturze wybranej epoki.

- 45K. Na podstawie wybranych przykładów omów sposób funkcjonowania motywów literackich w piosenkach Marka Grechuty.
- 46K. Na podstawie wybranych przykładów porównaj funkcjonowanie motywu grozy w literaturze i sztuce.
- 47K. Obraz rzeczywistości polskiej lat 50. i 60. XX wieku w literaturze i sztuce. Przedstaw różne ujęcia tematu na wybranych przykładach.
- 48K. Obraz życia i światopoglądu cyganerii artystycznej końca XIX wieku. Porównaj sposoby przedstawiania motywu na podstawie wybranych tekstów kultury.
- 49K. Od „Zielonego Balonika” do „Kabaretu Moralnego Niepokoju” - stare i nowe oblicze polskiego kabaretu. Prześledź przemiany w nim zachodzące, odwołując się do wybranych przykładów.
- 50K. Odwołując się do wybranych dzieł kultury XIX wieku, rozważ, jakie relacje wiążą malarstwo z literaturą.
- 51K. Określ specyfikę wykorzystania magii i mitu w prozie, malarstwie i grafice Brunona Schulza oraz filmach Federico Felliniego.
- 52K. Omów funkcjonowanie motywów biblijnych w literaturze i sztuce dwóch wybranych epok.
- 53K. Omów sposób przedstawiania i funkcję motywu dworku szlacheckiego w literaturze i sztuce dwóch wybranych epok.
- 54K. Omów i oceń zjawisko kiczu w kulturze, analizując wybrane przykłady z różnych dziedzin sztuki.
- 55K. Opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza w filmach Andrzeja Wajdy. Omów walory artystyczne wybranych ekranizacji.
- 56K. Pojęcie arcydzieła w różnych dyscyplinach sztuki. Wskaż jego wyróżniki, odwołując się do wybranych przykładów.
- 57K. Porównaj różne interpretacje powstania narodowowyzwoleńczego w tekstach literackich i dziełach sztuki XIX i XX wieku.
- 58K. Porównaj różne sposoby upamiętniania polskich zwycięstw i klęsk. Odwołaj się do wybranych tekstów kultury z różnych epok.
- 59K. Porównaj sposób ujęcia i funkcję tańca we współczesnej literaturze i musicalu. Odwołaj się do wybranych przykładów.
- 60K. Porównaj wizerunki anioła występujące w poezji i sztukach plastycznych. Omów funkcjonowanie motywu na wybranych przykładach.
- 61K. Porównaj wizerunki Matki Bożej w literaturze i sztuce różnych epok.
- 62K. Portret nadczłowieka w literaturze i popkulturze. Omów i porównaj jego wizerunki, odwołując się do wybranych przykładów.
- 63K. Portret w fotografii i malarstwie XX wieku. Porównaj sposoby oddawania emocji przez artystów z obu tych dziedzin sztuki. Odwołaj się do wybranych przykładów.
- 64K. Postawy buntu w tekstach kultury XX i XXI wieku. Przedstaw i porównaj jego przyczyny oraz konsekwencje.
- 65K. Powstanie styczniowe i jego skutki dla narodu. Przedstaw różne oceny tego wydarzenia i ich przyczyny, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
- 66K. Prorocy i wizjonerzy. Ukaz sposób ich przedstawiania i funkcjonowania w wybranych tekstach literatury i sztuki.
- 67K. Przedstaw i porównaj symbolikę światła i ciemności na przykładzie wybranych dzieł literackich i filmowych.

- 68K. Przedstaw, jaką rolę odegrała muzyka wielkich kompozytorów epoki romantyzmu w twórczości poetów tego okresu.
- 69K. Ptak jako motyw w literaturze i sztuce. Omów sposób jego kreowania, znaczenie symboliczne i funkcje w wybranych tekstach kultury.
- 70K. Rozważ na wybranych przykładach, jak literatura XX wieku komentuje dzieła sztuki.
- 71K. Różne oblicza rewolucji w literaturze i innych sztukach (malarstwie, filmie). Dokonaj analizy porównawczej dzieł.
- 72K. Różne obrazy raju w literaturze i sztuce. Omów funkcjonowanie motywu na wybranych przykładach z różnych epok.
- 73K. Różne realizacje motywu utopii w literaturze i filmie. Omów problem na wybranych przykładach.
- 74K. Różne znaczenie i funkcje motywu podróży we współczesnych tekstach kultury. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
- 75K. Ruiny, groby, opustoszałe zamki. Omów znaczenie i funkcje motywu w dziewiętnastowiecznych tekstach kultury.
- 76K. Rzeczywistość komunistyczna w czeskiej literaturze i filmie. Przedstaw różne sposoby ujęcia tematu na wybranych przykładach.
- 77K. Sacrum a sztuka. Jakie relacje wiążą artystyczną twórczość człowieka z obszarem świętości. Odpowiedz na podstawie wybranych dzieł kultury.
- 78K. Sposoby kreowania bohatera w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 79K. Sposoby kreowania obrazu natury w poezji i malarstwie. Zanalizuj wybrane dzieła.
- 80K. Spotkania z „cudzym pięknem” w poezji Adama Zagajewskiego. Zaprezentuj intertekstualny dialog poety z dziełami plastycznymi, muzycznymi oraz wybitnymi twórcami.
- 81K. Symbolika chrześcijańska w literaturze i malarstwie. Omów jej funkcje i znaczenie na podstawie dzieł z dwóch różnych epok.
- 82K. Sztuka to sposób osvajania śmierci. Zanalizuj mechanizm powstawania i funkcjonowania tekstów kultury realizujących tę zasadę.
- 83K. Sztuka wobec niewyraźnego. Rozważ na wybranych przykładach funkcjonowanie symbolu jako środka wyrazu w poezji i malarstwie.
- 84K. Świat prowincji w opowiadaniach Brunona Schulza i obrazach Marca Chagalla. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
- 85K. Teatralne realizacje dzieł klasyków. Zanalizuj i oceń wybrane spektakle teatralne.
- 86K. Toposy literackie we współczesnej poezji śpiewanej. Przedstaw sposoby ich kreacji i funkcje na wybranych przykładach.
- 87K. Uprzedmiotowanie człowieka jako problem w literaturze i sztuce (np. T. Kantor, T. Różewicz, A. Wróblewski). Omów i zinterpretuj zjawisko na wybranych przykładach.
- 88K. Ustosunkuj się do napisu, znajdującego się na jednym ze średniowiecznych relikwiarzy „*Ars auro gemmisque prior*” („Sztuka cenniejsza niż złoto i kamienie”) w odniesieniu do wybranych tekstów kultury tej epoki.
- 89K. Wizerunek gejszy w literaturze i sztuce europejskiej oraz japońskiej. Porównaj różne sposoby jej kreacji na podstawie wybranych dzieł.
- 90K. Wizja świata kreowana przez współczesne media. Omów temat, odwołując się do wybranych programów telewizyjnych.

- 91K. Wolność czy posłannictwo sztuki? Jakie koncepcje artystycznej twórczości człowieka realizują teksty kultury? Przedstaw odmienne stanowiska, przywołując dzieła dowolnie wybrane.
- 92K. Wpływ filozofii antycznej na sztukę i literaturę współczesną. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów.
- 93K. Wpływ futuryzmu na sztukę awangardową XX wieku. Omów temat na wybranych przykładach.
- 94K. Wpływy orientalne w literaturze i sztuce romantycznej. Podaj ich przykłady i omów funkcje w wybranych tekstach kultury.
- 95K. Współczesne nawiązania do motywu romantycznego szaleństwa. Przedstaw sposób jego funkcjonowania w wybranych tekstach kultury.
- 96K. Wysocki, Kaczmarski, Gintrowski - współczesny bard wobec problemów swoich czasów. Rozważ problem, wykorzystując wybrane przykłady.
- 97K. Zaprezentuj sposoby kreowania relacji Bóg - człowiek w literaturze i malarstwie odrodzenia i baroku.
- 98K. Zbigniew Herbert i Krzysztof Kieślowski jako twórcy dekalogu człowieka czasów zagrożenia. Odwołując się do wybranych przykładów, wskaż podobieństwa i różnice między wizjami wyrażonymi w dziełach artystów.
- 99K. Zmiany upodobań estetycznych odbiorców na przełomie XIX i XX wieku. Rozwiń temat na podstawie wybranych tekstów kultury, zwracając uwagę na przyczyny zmian.

JĘZYK

- 1J. Analizując współczesne teksty publicystyczne o dominującej funkcji impresywnej, omów stosowane w nich techniki nakłaniania.
- 2J. Analizując wybrane przykłady, omów sposoby i funkcje wykorzystania gwar we współczesnej kulturze masowej.
- 3J. Analizując zebrany przez siebie materiał językowy, scharakteryzuj gwarę używaną w wybranej wsi danego regionu.
- 4J. Błędy stylistyczne i składniowe w języku współczesnych mediów. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 5J. Błędy w stałych związkach wyrazowych i ich relacje z komizmem językowym. Omów zagadnienie na podstawie wybranych fragmentów tekstów literackich lub publicystycznych.
- 6J. Cele i sposoby wykorzystania języka w Internecie. Omów i oceń zjawisko, odwołując się do przykładów.
- 7J. Czy w Kościele mówi się wciąż tak samo? Porównaj język dawnych i współczesnych kazań i homilii.
- 8J. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Omów na przykładach wybranych utworów.
- 9J. Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
- 10J. Dokonaj analizy językowej i kulturowej przysłów polskich (na przykładzie przysłów o określonej tematyce).
- 11J. Ekspresja i impresja – analizując celowo zgromadzony materiał językowy, określ właściwości wypowiedzi charakteryzujące nadawcę i odbiorcę.

- 12J. Etyka słowa a manipulacja językowa. Rozważ problem na podstawie wybranych tekstów literackich i publicystycznych.
- 13J. Funkcje i charakterystyczne cechy języka nagłówków prasowych. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 14J. Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 15J. Gwara mojego regionu. Zbadaj i omów cechy słownikowe i fonetyczne.
- 16J. Gwara szkolna na tle języka literackiego. Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
- 17J. Jak język służy uczuciom? Omów językowe konwencje wyrażania miłości w różnych epokach, analizując dzieła literatury pięknej i epistolografii.
- 18J. Jak mówią mieszkańcy twojej miejscowości? Zbadaj i porównaj język różnych grup pokoleniowych.
- 19J. Jak w polszczyźnie odzwierciedla się kultura naszych przodków? Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego.
- 20J. Jak teksty kultury wpływają na język reklamy? Rozważ problem, odwołując się do wybranych przykładów.
- 21J. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
- 22J. Język mówiony jako tworzywo literatury (np. w twórczości B. Prusa, J. Tuwima, M. Białoszewskiego, S. Barańczaka). Dokonaj analizy wybranych utworów.
- 23J. Język prasy. Omów różne odmiany stylu publicystycznego, wykorzystując konkretne przykłady.
- 24J. Język radia, telewizji, prasy wobec normy językowej. Rozważ problem poprawności językowej w mediach.
- 25J. Język Twoich rówieśników. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału źródłowego.
- 26J. Język utworów W. Gombrowicza i Witkacego jako wyzwanie wobec tradycji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 27J. Język w służbie współczesnej satyry politycznej. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów.
- 28J. Językowe sposoby wyrażania uczuć w listach Twojego pokolenia i pokolenia romantyków. Dokonaj analizy przykładów (np. listów A. Mickiewicza, J. Słowackiego, Z. Krasińskiego, C. Norwida, F. Chopina).
- 29J. Językowe środki kształtowania wypowiedzi w literaturze współczesnej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 30J. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów i epok.
- 31J. Na podstawie analizy języka narracji utworów (np. D. Masłowskiej, J. Pilcha, M. Witkowskiego) określ funkcję języka potocznego w literaturze współczesnej.
- 32J. Na wybranych przykładach tekstów propagandowych omów zjawisko nowomowy.
- 33J. Oceń poprawność językową wybranych tekstów prasowych. Scharakteryzuj kryteria, którymi się posłużyłeś.
- 34J. Od manifestu i teoretycznych podstaw do praktyki językowej. Scharakteryzuj język i styl utworów wybranego kierunku artystycznego w dwudziestoleciu międzywojennym.
- 35J. Odwołując się do zanalizowanych przez siebie przykładów, wyjaśnij, jak współcześni twórcy reklam wykorzystują funkcje języka.

- 36J. Omawiając wybrane przykłady, przeanalizuj, jak język reklamy jest zależny od jej odbiorców.
- 37J. Omów sposoby i funkcje archaizacji w dziele literackim.
- 38J. Parodia jako rodzaj stylizacji. Omów zagadnienie, posługując się wybranymi przykładami z tekstów literackich, prasy i wypowiedzi.
- 39J. Perswazyjne funkcje języka na przykładach tekstów propagandowych. Zanalizuj i oceń wybrane przykłady.
- 40J. Rola frazeologizmów w poezji S. Barańczaka i W. Szymborskiej. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
- 41J. Rola neologizmów w tworzeniu literackiego obrazu świata. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane teksty poetyckie.
- 42J. Scharakteryzuj język polskiego hip hopu i określ jego funkcje na podstawie wybranych przykładów.
- 43J. Specyfika języka bohaterów literatury science fiction. Omów na przykładach wybranych utworów.
- 44J. Staropolska frazeologia żywa do dziś. Omów jej współczesne zastosowanie, odwołując się do wybranych przykładów.
- 45J. Stylistyka i topika inskrypcji nagrobnych lub epitafiów. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
- 46J. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranych postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
- 47J. „*Twoja mowa cię zdradza*”. Omów różnicowanie środowiskowe języka na podstawie wybranych przykładów.
- 48J. W jaki sposób dobór środków stylistycznych wpływa na kreację świata przedstawionego w utworze? Rozważ zagadnienie, analizując twórczość wybranego autora.
- 49J. Wpływ literatury na współczesną frazeologię polską. Analizując zgromadzony materiał, scharakteryzuj funkcje „skrzydlatych słów” w tekstach mówionych i pisanych.
- 50J. Współczesne zapożyczenia angielskie. Omów sposoby adaptacji anglicyzmów i ustosunkuj się do zasadności ich wprowadzenia do polszczyzny.
- 51J. Zapożyczenia językowe. Omów problem i oceń zasadność najnowszych zapożyczeń w języku polskim.

Do wyboru 260 tematów